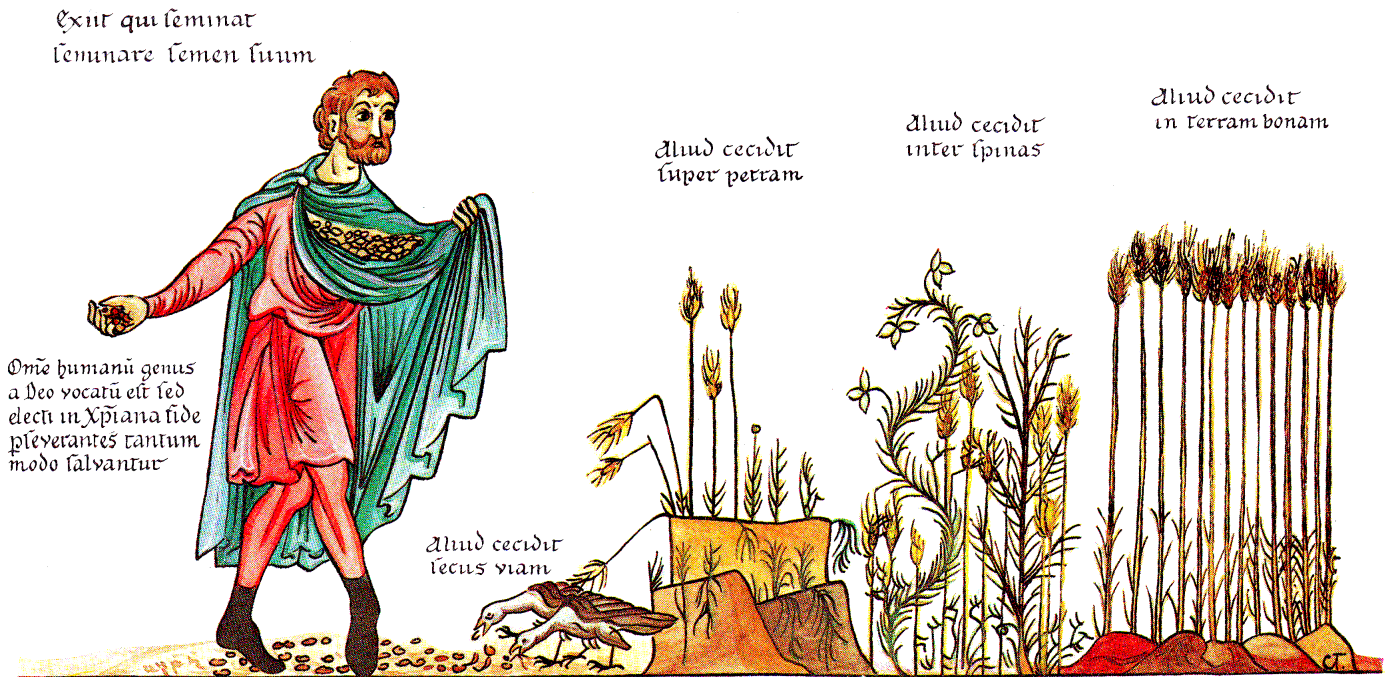

Sexagesima

- Det levande ordet -

[Liknelsen om såningsmannen (Matt. 13:3-23; Mark. 4:3-20; Luk. 8:5-15) från *Hortus deliciarum*, "Läckerheternas trädgård", ett samlingsverk bestående av dikter, bilder och musik, sammanställda av *Herrad av Landsberg* (*1130 - †1195), abedissa i klostret i Hohenburg. Manuskriptet förstördes under belägringen av Strasbourg 1870. Från texten och ett fåtal bilder finns dock kopior, gjorda under 1800-talet, bl a den ovan.]

Söndagen den 20:e februari 2022 kl 11:00
i Slottskyrkan, Stockholm

INTROITUS

Ps. 56(55):11-12

In Deo laudabo Verbum
 In Domino laudabo sermonem
 In Deo speravi
 Non timebo
 Quid faciat mihi homo

I Gud skall jag lovsjunga ordet.
 I Herren skall jag lovsjunga talet¹.
 På Gud hoppas jag.
 Jag skall inte frukta.
 Vad kan en människa göra mig?

Ps. 118(119):129-135

Mirabilia testimonia tua
 ideo scrutata est ea anima mea

Underbara är dina vittnesbörd,
 därför har min själ utforskat dem.

Declaratio sermonum tuorum
 inluminat
 et intellectum dat parvulis

Din läras förklaringar
 upplyser,
 och ger insikt åt de små.

Os meum aperui
 et adtraxi spiritum
 quia mandata tua desiderabam

Jag har öppnat min mun,
 och dragit min anda,
 ty jag längtade efter dina bud.

Aspice in me
 et miserere mei
 secundum iudicium
 diligentium nomen tuum

Se till mig
 och ha förbarmande med mig
 enligt domen
 över dem som älskar ditt namn.

1 Undervisningen, läran, avsett att vara en parallell eller synonym till "ordet".

In Deo laudabo Verbum...

I Gud skall jag lovsjunga ordet...

Gressus meos dirige
 secundum eloquium tuum
 et non dominetur mei
 omnis injustitia

Styr min vandring
 enligt din förkunnelse
 och all orättvisa skall inte
 härska över mig.

Redime me a calumniis hominum
 et custodiam mandata tua

Rädda mig från människors förtal,
 och jag skall hålla dina bud.

Faciem tuam illumina
 super servum tuum
 et doce me iustificationes tuas

Låt ansikte lysa
 över din tjänare,
 och lär mig dina rättfärdigheter.

Gloria Patri et Filio
 et Spiritui Sancto,
 sicut erat in principio
 et nunc et semper,
 et in secula seculorum, amen.

Ära åt Fader och Son
 och Helig Ande
 som det var i begynnelsen
 och nu och alltid
 och i evigheters evighet, amen.

In Deo laudabo Verbum...

I Gud skall jag lovsjunga ordet...

EFTER GT*Ps. 32(33):6*

Alleluia.

Alleluia.

Verbo Domini
caeli firmati sunt,
et spiritu oris eius
omnis virtus eorum.

Av Herrens ord
fastlades himlarna,
och av hans muns anda
all deras kraft.

Alleluia.

Alleluia.

EFTER PREDIKAN

Verbum supernum prodiens
Nec Patris linquens dexteram,
Ad opus suum exiens,
Venit ad vitae vesperam.

Efter att Ordet från ovan stigit fram,
utan att lämna Faderns högra (hand),
och gått ut till sitt arbete,
kommer det² till livets slut.

In mortem a discipulo
Suis tradendus aemulis,
Prius in vitae ferculo
Se tradidit discipulis.

När han till döden, av lärjungen
skulle överlämnas till sina avundsmän,
först, som livets undfägnad,
överlämnade han sig till lärjungarna

Quibus sub bina specie
Carnem dedit et sanguinem;
Ut duplicis substantiae
Totum cibaret hominem.

åt vilka han under två gestalter
gav kött och blod,
så att tvåfaldig substans
skulle utfodra hela människan.

Se nascens dedit socium,
Convlescens in edulium,
Se moriens in pretium,
Se regnans dat in praemium.

Födande sig, gav han sig som sällskap;
ätande, som mat;
döende, som betalning,
härskande, som belöning.

O salutaris hostia,
Quae coeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.

O, lyckosamma offer
som öppnar himlens dörr!
Fientliga krig förtrycker.
Ge styrka, frambär hjälp!

Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria:
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria. Amen.

Åt en och trefaldig Herre
ständig ära,
han som liv - utan ände -
åt oss ger, i fäderneslandet. Amen.

2 Ordet, alltså. I de följande verserna, utom sista, tror jag det heller egentligen heller inte skall vara "han" (= *Herren* eller *Jesus*) utan "det" (= *Ordet*).

POSTLUDIUM

Benedicamus...

Larga manu seminatum
granum hoc frumenti

terre bone commendatum
hora competenti

nisi morte sit mundatum
vitam conferenti

non resurget duplicatum
sibi vel serenti

igitur
premoritur
sic ad vitam reducitur
per iustum deificum

o o o o o o
typicum
celicum
granum et triticum

o o o o
o glorificum
multiplicum
sed ex uno reliquum

...Domino

Vi välsignar...

... med generös hand sått,
detta sädeskorn,

åt den goda jorden anbefallet
i rättan tid.

Om det ej blir renat genom döden
som medför liv,

kan det inte uppstå mångfaldigat
eller bli sått igen.
(eller efterföljas av andra.)

Därför
dör det
för att så ledas åter till liv
genom riktigt gudomliggörande.

O! O! O! O! O! O!
Typologiska³,
himmelska
sädeskorn och vetemjöl!

O! O! O! O!
O, den ärofulla,
mångfaldiga,
men av en enda efterlämnade,

...Herren.

3 Symboliska, metaforiska, allegoriska osv.

Deo dicamus gratias.

Åt Gud säger vi tack.

I erga manu seminati granum hoc frum
 a terre bone commendatum hora competenti nisi
 morte sit mundatum vitam conferenti non re
 surget duplicatum sibi uel serenti igitur pre
 moriamur sic ad uitam reducatu multum desipit
 o o o o o triplicum celicum granum et tri
 um o o o o o glorificum sed ex uno reliquum.
 S. Gloria in excelsis deo
 in terra pax hominibus
 bonae voluntatis
 Gloria in excelsis deo
 in terra pax hominibus
 bonae voluntatis

Sjöng gjorde "*Pisces Dei*", Guds fiskar. I Nya testamentet finns en utvecklad fisksymbolik av osäkert ursprung: "Jag ska göra er till människofiskare" säger Jesus, och använder fisken som symbol vid flera tillfällen: "Med himmelriket är det också som när man lägger ut ett nät i sjön och får fisk av alla slag i det.", "Finns det någon far ibland er som ger sin son en orm när han ber om en fisk?", de underbara fiskafångena i Luk. 5 och Joh. 21 ("Den natten fingo de intet", ni vet) som handlar om hur man ska missionera, den mystiska fisken med silverpenning i munnen i Matt. 17:27, eller när han utfodrar femtusen med fem bröd och två fiskar, resp fyratusen med sju bröd och några fiskar.

Efter detta fick fisksymbolen en än större betydelse hos de kristna. Tertullianus sade c:a år 200 att vi kristna är små fiskar eftersom vi är födda i vatten, alltså pånyttfödda genom dopet. Och när man upptäckte att om man sade "Jesus Kristus, Guds Son, vår Frälsare" på grekiska, "Iesous Christos Theou Yios Soter" och tog första bokstaven i varje ord, så fick man ordet *Ichthys* som betyder "fisk", så var lyckan gjord. Eftersom ett grekiskt litet "a", alfa, ser ut som en liten fisk, och Jesus sade att han var "alfa och omega" så blev glädjen än större. De tidiga kristna i Rom lär således ha klottrat "lilla a" lite här och var, i katakomber och annorstädes.

Slutligen återfinns vi på
<http://paradox.provocation.net/medeltid/index.htm>